

287 YTTRANDE VID EKONOMIEDEPARTEMENTET 4.V 1864

RA, Senatens arkiv

10 ... då Senatörn Snellman först utlät sig – och för sin del fann godt, innan vidare i saken tillgjordes, hafva Guvernören anbefaldt, att till Kejslerliga Senaten inkomma med underdånigt utlåtande, huruvida Raumo hamns bevarande erfordrade någon särskild tillsyn samt om för sådant ändamål en hamnmästares tillsättande vid ifrågavarande landthamn vore af behofvet påkalladt eller icke.

288 REVISIONSBERÄTTELSE ÖVER FINLANDS BANKS FÖRVALTNING UNDER ÅR 1863

HUB, JVS handskriftssamling

20 Med anledning deraf, att angående beviljade kreditiv ur Fattig- och arbetshusfonden anmärkts, att desamma såsom särskildt fallet är med de under N:o 2, 6, 11, 12, 15, 16, 19, 20, 22–25 utgifna, blifvit genast till hela beloppet lyftade, utan att några insättningar å desamma skett, erinras Bankodirektionen att öfverhufvud tillse, det kreditiv i Banken må användas på sätt och för det ändamål, som för dylikas medgifvande förutsättes, och förmodar Kejslerliga Senaten att särskildt Direktionen iakttagit, hvad om upphörandet af kreditiver å nyssnämnda fond finnes stadgad i §

30 Slutligen, emedan Kejslerliga Senaten af revisionsberättelsen bifogade handlingar funnit, att äfven under loppet af år 1863 diskontlån till stora belopp blifvit beviljade åt personer, hvilkas osäkra affärsställning icke bordt vara för Bankodirektionen okänd, och detta under omständigheter, hvilka klarligen utvisa, att de diskonterade pappren utgjorts af assigneringar in Blanco, ser sig Senaten föränlåten öfver Bankodirektionens förfarande i detta hänseende uttala sitt ogillande och vill hafva Direktionen allvarligen åtvarnad, att icke genom dylik obetänkt utlåning understöda svindleri hos landets affärsmän och äfventyra den allmänna egendom, Direktionen, har sig anförtrodd, bärande den oerhördt stora summan af utsökta lån, af hvilken en icke ringa del redan kan anses vara för Banken förlorad, ett bedräfligt vittnesbörd om de resultater, till hvilka ett sådant utlåningssätt måste föra.

40 Kejslerliga Senaten's i ofvanstående måtta beslutade tillsägelser får Finans Expeditionen enligt Senaten tillika meddelade förordnande Bankodirektionen till efterrättelse tillkänna gifva,

Vid det Kejslerliga Senaten låtit sig föredragas berättelsen om revisionen öfver förvaltningen af Finlands Bank 1862 samt öfver dess tillstånd vid utgången af 1863, afgifven på revisorernes ||och de deputerades af landets fyra stånd|| vägnar af herr Senator, Guvernören och Riddaren K. Furuhjelm samt till pröfning upptagit de i berättelsen angående sagde förvaltning gjorda anmärkningar ||jemte Bankodirektionens öfver dem infordrade förklaring samt öfriga till ärendet hörande handlingar,|| har Kejslerliga Senaten, som öfverhufvud funnit desamma vara väl grundade, fört ut sin synnerliga uppmärksamhet vid följande omständigheter, såsom icke öfverensstämmande med, hvad god ordning och Bankens säkerhet af dess förvaltning kräfver:

1:o att gravationsbevis saknats vid de till särskilda hypotekslån hörande inteckningshandlingar;

2:o att likaså eldförsäkringspolice icke förefunnits i Bankens värjo å de till säkerhet för beviljad kreditiv ur Fattig- och Arbetshusfonden under N:o 200 och 262 hypotiserade varor, icke heller sjöassuranspolice å det för enahanda kreditiv under N:o 188 hypotiserade fartyget Phoenix,

3:o att fabriker och inrättningar, hvilka varit till säkerhet för lån ur Bankens in-tecknade och ||vid lånens beviljande|| i Finska Brandstodsbolaget försäkrade, sedermera i följd af en genom ändring i bolagets reglemente påkallad anmälan försummande gått att försäkringsrätt förlustiga från och med den 14 Mars 1863, utan att Direktionen vidtagit åtgärd till lånens uppsägande eller försäkringens förnyande; 10

4:o att äfven i öfrigt Direktionen icke uppmärksammat, att å åtskilliga åt Banken till säkerhet för utgifna lån öfverlåtna eldassuranspolicer försäkringstiden tilländagått, förrän lånen blifvit inbetalda;

Och har Senaten velat ålägga Direktionen ej mindre att ofördröjligen vidtaga åtgärd till rättelse i de sålunda anmärkta försummelse-erna, der sådant icke redan skett, utan äfven att tillhålla vederbörande Bankens tjenstemän, på hvilka det åligger att handhafva lånehandlingarne samt att hos Direktionen anmäla, när åtgärd till desamma förfullständigande i ett eller annat afseende påkallas, att härutinnan iakttaga behörig ordning och sina skyldigheter noggrannt uppfylla, börande Direktionen, hvad särskildt angår de åt Banken till säkerhet för utgifna lån och beviljade kassakrediter öfverlåtna assuranshandlingar, tillse, att poli-cerna eller försäkringsbrefven alltid må vara ställda på längre termin, än den för hvilken lånen eller kreditivet beviljas, samt till vinnande af ordning och säkerhet i detta hänseende låta förteckningarne öfver lånens förfallotid, ||då assurerad egendom för dem utgör hypotek,|| i särskild kolumn anteckna äfven ||i särskild bok eller, om Dir<ektione>n så lämpligare syns i de vanliga|| dagen för försäkringens utgång. 20

Då vidare revisorer och ståndsdeputerade fästat sin uppmärksamhet dervid, att lån ||mot hypotek|| ur Banken gifvits till så högt belopp, att detta icke kunnat vid försäljning af den hypotiserade egendomen med det för densamma erhållna priset betäckas, äfvensom att ||med stöd af § 26 Mom<ent> e) i Förordningen af d<en> 13 April 1859 angående &c.|| såsom säkerhet mottagits bolagsaktier, hvilkas pris ofta betydligt faller, och hvilka någon gång blifva alldeles värdelösa, har K<eiserliga> S<enate>n bordt uppmana Direktionen att vid mottagande af varuhypoteker iakttaga nödig försigtighet och att isynnerhet endast till ett jemförelsesvis lågt värde såsom säkerhet antaga sådane inhemska fabriks och handtverksalster samt utländska importvaror, om hvilka, äfven när de på en större marknad ega ett fastare pris, likväl förutses kan, att de här i landet i större parti försålda skola sakna köpare och af sådan anledning komma att säljas till underpris; hvarjemte Direktionen endast i sällsyntare undantagsfall, då en längre tids erfarenhet vitsordat ett bolags soliditet, må antaga dess aktier såsom säkerhet till det högsta medgifna belopp eller till 3/4 delar af deras för tiden gällande pris, hvilket pris ingalunda får anses för lika med det nominela, om äfven på full inbetalning stödda värdet, utan bör, då i landet ingen egentlig handel med aktier förekommer och derföre det gångbara priset icke kan af noteringar utrönas, det äfven för de bäst krediterade aktier antagas 5 à 10 procent under nominela värdet. 30 40

Äfvenså hafva revisorer och ståndsdeputerade anmärkt, att lån ur Krigsmanshusfonden blifvit af Direktionen utgifna mot in-teckning i jordegendomer i de nordliga delarne af landet ända till hälften af ett desamma åsatt värde, hvartill de äfven med ledning af värderingsin-

strumenten icke bort kunna upptagas, och vill Kejsrerliga Senate'n i anledning häraf och med kännedom om bankovärderingarnes osäkerhet, hvilken icke heller bör vara en hemlighet för Bankodirektionen, hafva Dir^{re}ktionen anbefalldt att inskränka alla utlåningar mot dylik in-teckning till ett belopp, som ger fullkomlig säkerhet för desamma återbetalande, och detta så mycket hellre, som öfverdrifna anspråk från ifrågavarande låntagares sida redan i och för sig tillkännagifver en dålig affärsställning, och då en sådan vanligen är sjelfförvållad, densamma sällan och aldrig kan genom låns upptagande förbättras.

10

289 YTTRANDE VID EKONOMIEDEPARTEMEN- TET 9. V 1864 (SUB SECRETO)

RA, Senatens sekreta handlingar

Sedan Senatorn Snellman närmare utvecklat ändamålet med komiténs nedsättande och att komitén borde till Kejsrerliga Senaten inkomma med underdånigt förslag till författning, rörande ett förändradt mått, mål och vigtsystem för landet, lämpadt efter det metriska systemet, uppstod diskussion i ämnet. Dervid komiterade, efter öfvervägande af alla de med en sådan reform gemenskap ägande omständigheter, ansågs att reformen med ens borde genomföras i sin helhet samt att såsom grundenheter skulle antagas: för längdmått meter = 40. tum, för ytmått Hektar = 2. tunnland, för rymdmått Hektoliter = 38. kannor samt för vigtmått kilogram = 2 1/3 skålpund, hvilka sedermera borde läggas till grund för särskilda öfver- och under afdelningar.

20

De vetenskapliga benämningarne å medicinal vigterne ansågs böra bibehållas.

30

Senatorn Snellman, framställde vidare om icke, till underlättande af komiténs arbeten, Professorerne Moberg och Lindelöf samt Kaptenen Neovius ville under enskilda sammanträden uppgöra förslag till såväl svenska som finska, benämningar å de särskilda mått- mål- och vigtslagen, då förslaget sedermera vid komiténs nästa sammanträde kunde underkastas granskning.

290 YTTRANDE VID PLENUM 11. V 1864

RA, Senatens arkiv

40

Senatorn Snellman afgaf – ett sålydande utlåtande:

Då Hans Majestät Kejsaren genom förordningen af den 1:sta Augusti 1863. kungjort sitt nådiga beslut att undanrödja den orättvisa, åttaniondedelar af landets befolkning, i sekler lidit derigenom, att landets domstolar och öfriga offentliga myndigheter i alla sina expeditioner begagnat ett för denna befolkning fremmande af densamma oförstådt språk, samt äfven den muntliga för handlingen vid underdomstolarne blifvit ledd af domare, som allmänt nog varit mindre kunniga i samma befolknings eget tungomål, anser jag för min del, enär Hans Majestät åt Senaten öfverlåtitt att föreslå de åtgärder, genom hvilka den af Hans Majestät påbjudna reformen härutinnan må förberedas, Kejsrerliga Senaten böra så inrätta detta förslag, att Hans Majestäts Nådiga afsigt icke må genom åtgärdernas otillräcklighet göras om intet, utan påbudet komma att i Finska folkets tideböcker

50